

Samverkans effekter inom regionalfonden

Pär Lindquist, Göran Hallin
Kontigo AB, november 2018

Upplägg – 20 minuter

- Vårt uppdrag
- Beskrivning av genomförande
- Övergripande slutsatser
- Våra reflektioner

➤ Vårt uppdrag

- Beskrivning av genomförande
- Övergripande slutsatser
- Våra rekommendationer

- Kontigo upphandlade av Tillväxtverket för att genomföra utvärderingen.
- Uppdraget påbörjades hösten 2017.
- Slutrapport färdigställdes oktober 2018

Frågeställningar

a) Hur sker samverkan i genomförandet av Regionalfonden?

I vilken omfattning och utsträckning förekommer samverkan generellt?

Finns det skillnader mellan olika program eller tematiska mål?

b) Vilka är effekterna av samverkan?

Finns exempel på att samverkan skapar effekter avseende såväl projektresultat som strukturer för den regionala utvecklingen?

Påverkar samverkans struktur och form vilka effekterna av samverkan kan bli?

Kan vi identifiera faktorer som hindrar respektive främjar effekterna av samverkan?

c) Vilka effekter är mest centrala för den regionala tillväxtpolitikens mål om smart, hållbar och inkluderande tillväxt i hela landet?

Genomförande av utvärderingen har skett tre faser

- Uppdragets första fas analyserades dokument och genomfördes expertintervjuer med personer som på olika sätt arbetat med genomförandet av regionalfonden.
- Slutprodukten av den första fasen var en modell för hur samverkan inom Regionalfonden kan skapa effekter och ett förslag till hur effekterna skulle kunna utvärderas.
- I den andra fasen genomfördes utvärderingen av samverkan och dess effekter, med utgångspunkt i modellen.
- I den tredje fasen ligger insatser för spridning av resultat.

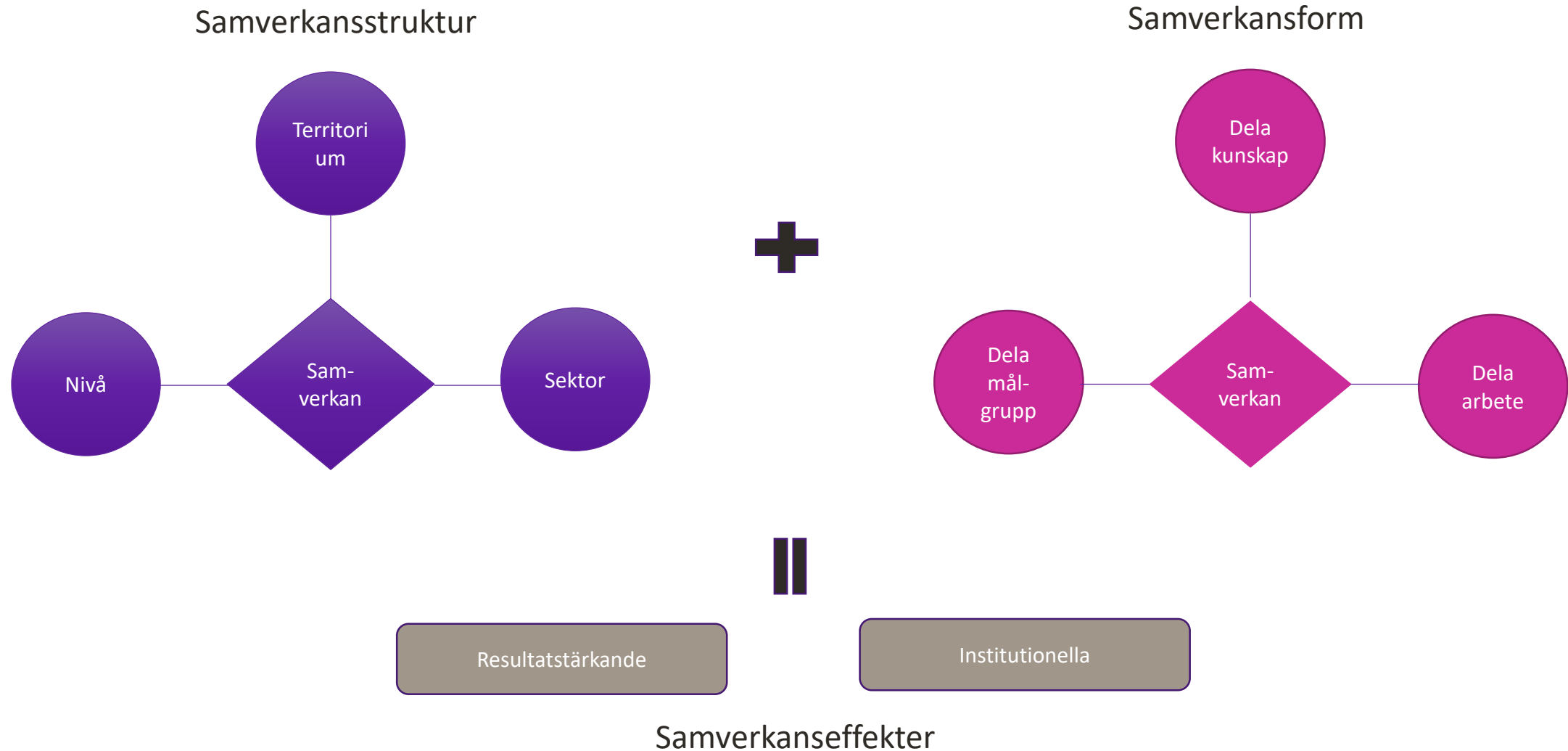
✓ Vårt uppdrag

➤ **Beskrivning av genomförande**

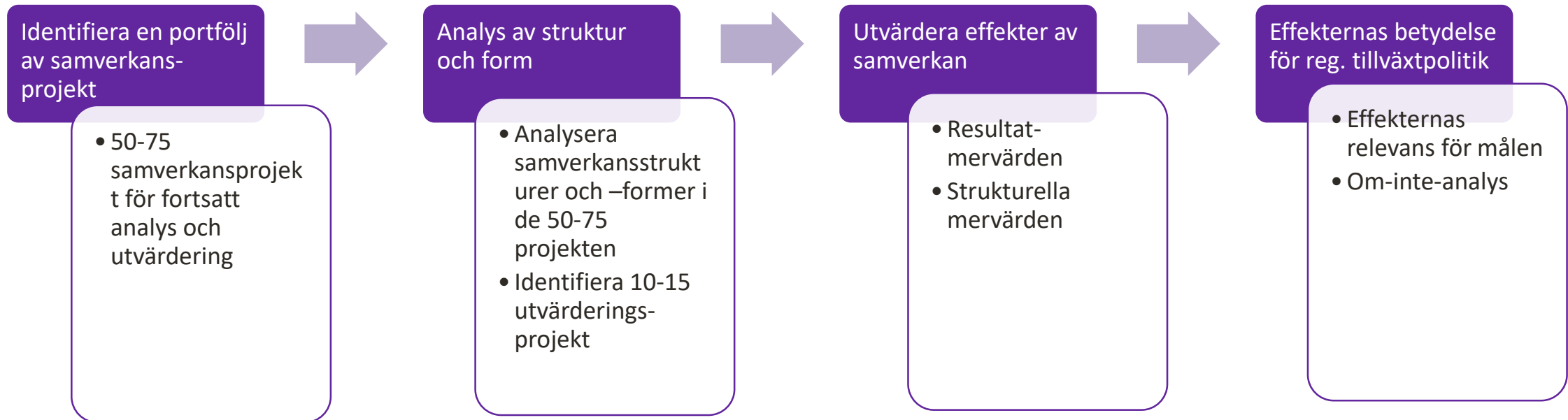
- Övergripande slutsatser
- Våra rekommendationer

Fas 1. Modell för hur samverkan inom Regionalfonden kan skapa effekter

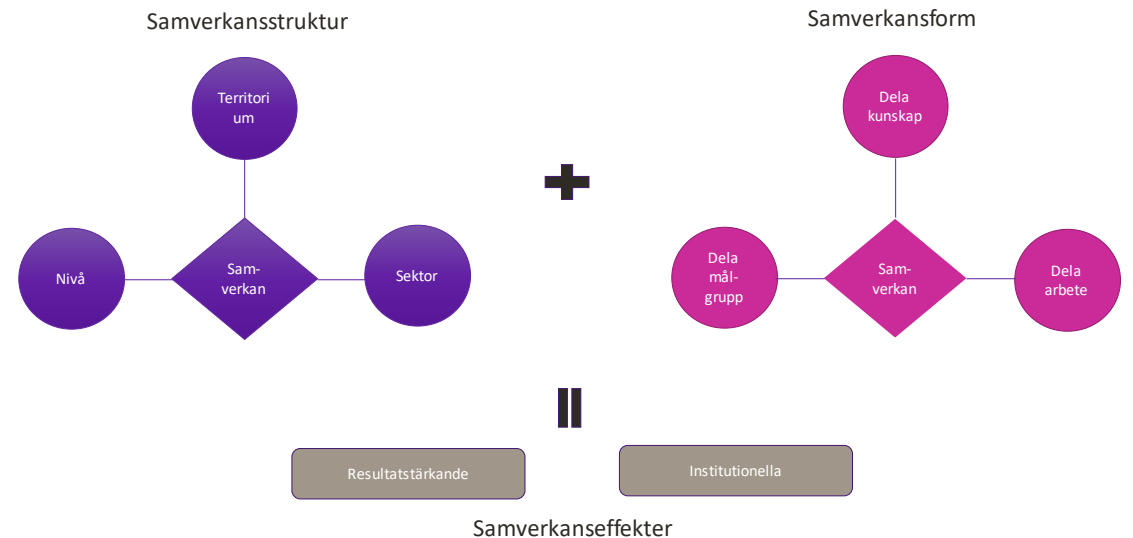

Fas 2 – Utvärdering av samverkan

Fas 2 – genomförande

1. Portföljanslys av 79 samverkansprojekt: baserat på underlag (ansökan, lägesrapport etc.)
 - Fokus på mellan vilka aktörer, sektorer och nivåer samverkan sker; ”kvantitativ”
2. Fallstudier av 12 projekt: intervjuer med projekt och samverkansparter+ enkät till övriga projekt kring
 - Fokus på samverkans innehåll och effekter; ”kvalitativ”

- ✓ Vårt uppdrag
- ✓ Utvärderingsansats
- Övergripande slutsatser
- Våra rekommendationer

Övergripande slutsatser

Övergripande slutsatser – samverkansstrukturerna

- Det är främst **aktörer inom de företags- och innovationsfrämjande systemen som samverkar**; vi ser lägre inslag av företag, forskningsaktörer och nationell myndigheter.
- Samverkan domineras av projekt med **relativt få parter** (i snitt 4 samverkansparter för samtliga studerade projekt).
- Samverkan sker oftast **lokalt eller inomregionalt** (av projekten rymmer ca 60 procent samverkan mellan aktörer i ett län; 23 procent två län, och 14 procent tre eller fler).
- Flernivåsamverkan är mindre vanligt än **samverkan inom nivåerna** (av projekten rymmer nära 70 procent samverkan mellan aktörer på samma nivå (antingen regionalt eller lokalt)).

Övergripande slutsatser – samverkansformer

- Samverkan **främjar möjligheterna att stärka forskning, utveckling och innovation** t.ex. i **nära samverkan** mellan ett begränsat antal aktörer och där företagen är på förhand definierade och getts möjlighet att delta.
- **Utmaningsdriven samverkan mellan offentliga aktörer** (kommuner och regioner) för att stärka innovationer har **stora potentialer men rymmer många svårigheter** och kräver ett stort mått av lärande och strukturering för att lyckas.
- **Samverkan mellan företags- och innovationsfrämjande aktörer stärker möjligheterna till specialisering** och vässade erbjudanden för små och medelstora företag
- **Samverkan för att främja utvecklingen av koldioxidsnål ekonomi sker mellan ovana aktörer** som ibland har svårt att få legitimitet i sitt arbete, t.ex. när man vänder sig näringslivet
- **Samverkan mellan lokala och regionala aktörer å ena sidan och statliga myndigheter** bidrar till att främja utvecklingen av hållbara transportsystem, men pekar på **målkonflikter** och ”systemkortslutningar” när det gäller relationerna mellan stat och region.

Övergripande slutsatser

Regionalfondens samverkan i projekten kan bidra till att **föra samman aktörer mer långsiktigt**, t.ex. inom ramen för det företags- och innovationsfrämjande systemet **där fragmenteringen är stor**

Regionalfondens samverkan bidrar till att utveckla **nya territoriella samverkansstrukturer** kan påverka effektiviteten i de regionala utvecklingssystemen, men **frågan är om effekterna är bestående**.

Regionalfondens samverkan bidrar till en fondöverskridande samverkan med koppling till hållbar stadsutveckling, men svårigheterna att realisera en reell fondöverskridande samverkan i praktiken fortfarande betydande.

Regionalfondens samverkan kan bidra till en **nivåöverskridande samverkan**, men **många hinder** kvarstår för att realisera en effektiv sådan samverkan.

Regionalfondens samverkan inom vissa av de tematiska målen kan **visa vägen till en bredare samverkan i en hållbar regional utvecklingspolitik**.

- ✓ Vårt uppdrag
- ✓ Utvärderingsansats
- ✓ Övergripande slutsatser
- Våra rekommendationer

Rekommendationer

- **Skapa enklare förutsättningar för samverkan:**

Bilden intervjuerna är at samverkan inom försvåras av regelverk och administrativa kravfokusera på att riva så många hinder som möjligt för en effektiv samverkan; det bör vara enklare för flera parter att delta och att få ersättning för nedlagd tid i projektarbetet.

- **Forcera inte samverkan:**

Även om vi ser positiva effekter av samverkan från de exempel vi studerat så är det viktigt att påpeka att samverkan inte är ett självändamål. Grunden för en effektiv samverkan ligger fortsatt i att det ska finnas ett tydligt mervärde i samverkan, både i stort och för de enskilda aktörerna.

- **Stöd sammansättningen av parter:**

Att inte forcera innebär dock inte att lämna aktörernas partssammansättning åt sitt öde. fortsatt att stötta och främja partssammansättningen i projekten.

- **Ställ krav på långsiktigt strukturbyggande i fler projekt:**

Att redan i planeringsstadiet förbereda för att tillvarata projektets långsiktiga resultat. Ägarskapet för resultaten avgörande och då kommer också frågan om samverkan att väckas. Programansvariga bör i ännu högre grad uppmuntra projekten att bygga samverkan med just det långsiktiga ägarskapet i fokus.

